

Sygn. akt. III RC 861/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2012r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR M. B.

Protokolant: M. Bułat-D.

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2012r. w Kłodzku

na rozprawie sprawy z powództwa W. C.

przeciwko A. C.

o ustalenie , że obowiązek alimentacyjny ustał

oraz przeciwko małol. N. C. reprezent. przez A. C.

o obniżenie alimentów

I. obniża alimenty zasądzone od powoda W. C. wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 29 października 2007r. w sprawie I C 2586/06 na rzecz małoletniej N. C., płatne do rak jej matki A. C. w kwocie po 1000 /jeden tysiąc/ zł miesięcznie do kwoty po 700 /siedemset/ zł miesięcznie z dniem 1 listopada 2012r.

II. dalej idące powództwo oddala.

Sygn. akt III RC 861/11 - 1 -

UZASADNIENIE

Powód W. C. wniósł o ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny względem pozwanej A. C. ustał oraz o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej N. C. z kwoty po 1.000 zł. miesięcznie do kwoty po 700 zł. miesięcznie. Uzasadniając swoje żądanie podniósł, że alimenty na rzecz pozwanych zostały zasądzone w wyroku orzekającym rozwód jego małżeństwa z pozwaną A. C., zaś on nie wiedział o toczącym się postępowaniu w sprawie o rozwód i nie mógł z tej przyczyny przedstawić swojego stanowiska w kwestii swoich możliwości zarobkowych i ponoszonych

wydatków. Podał, że pozwana A. C. od ponad czterech lat pracuje zawodowo na cały etat, nadto w grudniu (...) urodziło się jego drugie dziecko pochodzące z konkubinatu i obecnie w całości utrzymuje zarówno to dziecko, jak też konkubinę.

Powódka A. C. wniosła o oddalenie powództwa. Podniosła, że

obecnie jest zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy i nie poradzi sobie finansowo bez alimentów należnych jej od powoda. Podała nadto, że nie może wyrazić zgody na obniżenie alimentów na rzecz małoletniej córki N., bowiem jej potrzeby są znaczne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód zawarł związek małżeński z pozwaną A. C. w dniu 20 września 1997 r. Z małżeństwa ich pochodzi małoletnia pozwana N. C. ur. (...) Wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 29 października 2007 r. wydanym w sprawie I C 2586/06 orzeczono rozwód małżeństwa stron z winy powoda

i zasądzono od niego rentę alimentacyjną na rzecz pozwanej w kwocie po 500 zł. miesięcznie oraz rentę alimentacyjną na rzecz małoletniej córki N. w kwocie po 1.000 zł. miesięcznie. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem powierzono pozwanej A. C., zaś uprawnienia i obowiązki powoda w tym zakresie ograniczono do ogólnego wglądu w wychowanie małoletniej.

W tym czasie pozwana A. C. mająca wykształcenie średnie, z zawodu technik organizacji usług gastronomicznych, była zarejestrowana jako bezrobotna w PUP w K. i pracowała jako stypendystka w ramach przygotowania zawodowego na stacji PKN (...) w D.. Pobierała z tego tytułu stypendium w kwocie netto po 476,85 zł. miesięcznie. Opłacała czynsz razem z opłatą za wodę w kwocie po 400 zł. miesięcznie, za gaz płaciła po 20 zł. miesięcznie, a za energię elektryczną 120 zł. co drugi miesiąc. Opłata za telefon stacjonarny wynosiła 70 – 80 zł. miesięcznie. Małoletnia pozwana N. C. liczyła wówczas 8 lat i korzystała z obiadów w stołówce szkolnej za odpłatnością 100 zł. miesięcznie oraz 2 razy w tygodniu z lekcji języka angielskiego za odpłatnością po 25 zł. za lekcję. Cierpiała na wadę wzroku i wymagała zakupu okularów korekcyjnych raz na 6 – 8 miesięcy za kwotę 200 – 250 zł. Powód przebywał w tym czasie na terenie Anglii i dobrowolniełożył na utrzymanie małoletniej córki po 1.000 zł. miesięcznie. Pozwana A. C. korzystała ze wsparcia finansowego ze strony swoich rodziców i brata.

Dowód : akta Sądu Okręgowego w Świdnicy sygn. I C 2586/06

Obecnie powód mający wykształcenie średnie, z zawodu technik mechanik,

nadal przebywa na terenie Anglii i jest zatrudniony jako kucharz w restauracji. Wynagrodzenie za pracę otrzymuje tygodniowo. W okresie od 13 stycznia 2012 r. do 30 marca 2012 r. / 12 tygodni / netto zarabiał tygodniowo od 246,55 do 432,47 funtów.

- 2 -

W okresie tym jego łączne zarobki netto wyniosły 4.023,31 funtów, co daje średnio kwotę około 335 funtów tygodniowo, a w skali miesiąca około 1,340 funtów / 335×4 tygodnie =

1.340 /. Nie ma innych źródeł dochodu. Żyje w konkubinacie z A. R., która nie pracuje i zajmuje się wychowaniem dziecka pochodzącego ze związku z powodem – małoletniej Z. C. ur. (...) Konkubina powoda otrzymuje zasiłek rodzinny na dziecko w kwocie po 30 funtów tygodniowo i dodatkowe świadczenie na dziecko w kwocie 80 funtów miesięcznie / czyli łącznie w skali miesiąca około 200 funtów /. Powód i jego konkubina dysponują łącznie kwotą około 1.540 funtów miesięcznie / $1.340 + 200 = 1.540$ /. Wynajmują mieszkanie za czynszem 550 funtów miesięcznie. W związku z wynajęciem mieszkania uiścili kaucję w kwocie 650 funtów.

Opłacają podatek miejski w kwocie po 110 funtów miesięcznie. Opłata za energię elektryczną za okres od 15 października 2011 r. do 23 lipca 2012 r. / 9 miesięcy / wyniosła ich 852,64 funty, a zatem w skali miesiąca około 94 funtów / $852 : 9 = 94$ /. Za telefon płacą 25 funtów miesięcznie. Powód dojeżdża do pracy środkami komunikacji miejskiej za odpłatnością 14 funtów tygodniowo / czyli około 56 funtów miesięcznie /. Samochodu osobowego nie posiada. Wydatki na wyżywienie wynoszą około 150 funtów tygodniowo /około 600 funtów miesięcznie /, a wydatki na odzież i środki czystości 100 funtów miesięcznie. W czasie orzeczenia rozwodu powód również mieszkał i pracował na terenie Anglii. Wysokość jego zarobków i kosztów utrzymania mieszkania kształtowały się na zbliżonym poziomie do obecnego.

Dowód :

- zeznania powoda,

- zaświadczenie o zarobkach powoda / k – 41 /
- zaświadczenie o wysokości czynszu i kaucji za mieszkanie / - 43 – 44 /
- zaświadczenie o wysokości podatku miejskiego / k – 45 /
- rachunki odpłatności za energię elektryczną / k – 46 – 48 /
- rachunek za telefon / k – 49 /
- bilet komunikacji miejskiej / k – 52 /
- odpis skrócony aktu urodzenia małoletniej Z. C. / k – 53 /
- nakaz alimentacyjny / k – 50 /
- wyciąg z rachunku bankowego / k – 51 /

Pozwana A. C. jest zatrudniona na czas określony od 1 października 2008 r. do 30 września 2013 r. jako pracownik obsługi klienta na (...) w D.. Początkowo pracowała na całym etacie. Jej zatrudnienie wiązało się z pracą w godzinach nocnych. W jednym miesiącu pracowała przez 10 – 12 nocy. W czasie pracy na nocnej zmianie małoletnią córką N. opiekowała się matka pozwanej. Od dwóch lat pozwana jest zatrudniona na 1/2 etatu, bowiem praca w tym wymiarze czasowym nie wiąże się z koniecznością wykonywania obowiązków służbowych w nocy. Decyzję o pracy na 1/2 etatu podjęła, gdyż jej matka poważnie zachorowała i nie mogła dalej sprawować opieki nad małoletnią N. w czasie pracy pozwanej w nocy, zaś pozwana nie miała innych możliwości zapewnienia córce w tym czasie opieki. W szczególności ewentualne zatrudnienie opiekunki dla dziecka przekraczałoby jej możliwości finansowe. Obecnie pozwana średnio miesięcznie netto zarabia 714,24 zł. i nie przysługuje jej zasiłek rodzinny. Nie ma innych źródeł dochodu. Nie jest powtórnie zamężna, ani nie żyje z nikim w konkubinacie. Zamieszkuje tylko wraz z małoletnią N. w mieszkaniu spółdzielczym własnościowym w budynku wielorodzinnym. Wysokość czynszu wraz z opłatą za wodę, gaz i ogrzewanie wynosi 601 zł. miesięcznie.

- 3 -

Za energię elektryczną płaci obecnie zaliczkowo 60 – 70 zł. miesięcznie. Za internet płaci 40 zł. miesięcznie, a za telefon komórkowy 50 zł. miesięcznie. Małoletnia N. liczy obecnie 13 lat. Uczęszcza do I – szej klasy gimnazjum. Jest zdrowa. Nie korzysta z obiadów w stołówce szkolnej. Wkroczyła obecnie w okres dojrzewania. Ma 163 cm wzrostu i nosi obuwie w rozmiarze 40. Pozwana zakupuje dla córki odzież i obuwie w rozmiarach jak dla dorosłej osoby. W tym roku szkolnym zakupiła dla córki plecak i przybory szkolne za kwotę około 210 zł., używane podręczniki za 150 zł. i ćwiczenia za 160 zł. Zaciągnęła w Banku (...) pożyczkę w kwocie 10.000 zł. z uwagi na fakt, iż powód przez pewien czas nie świadczył alimentów na jej rzecz i na rzecz małoletniej N.. Pożyczkę tę przeznaczyła na spłatę zaległości w czynszu i spłaca ją w kwocie po 300 zł. miesięcznie. Koniec spłaty pożyczki przypada na grudzień 2012 r. Pozwana cały czas na własną rękę poszukuje na terenie D. lepiej płatnej pracy na cały etat, która nie wiązałaby się z koniecznością pracy w nocy, ale bez rezultatu. W okresie od

1 marca 2012 r. do 20 września 2012 r. w PUP w K. było na ternie D. - (...) ofert pracy w zawodach pokrewnych gastronomii / kucharz, kelner – barman, kelner i pomoc kuchenna / za miesięcznym wynagrodzeniem brutto 1.500 zł. Ofert pracy dla osób

posiadających zawód technika usług gastronomicznych nie było. W wykazie ofert PUP w K. dla osób bez kwalifikacji zawodowych wskazano te same oferty i za takim samym wynagrodzeniem.

Dowód :

1. zeznania pozwanej,
2. zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości zarobków pozwanej / k – 54, k – 75 /,
3. zaświadczenie o wysokości opłat ponoszonych przez pozwaną tytułem czynszu, wody i gazu / k – 55 /,
4. faktury zakupu przyborów szkolnych, plecaka i ćwiczeń szkolnych / k – 56 – 58 /
5. pismo PUP w K. wraz z wykazem ofert pracy / k – 65 – 72 /

Sąd zważył co następuje :

Powództwo w części dotyczącej ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej A. C. ustał nie zasługuje na uwzględnienie. Powództwo jest natomiast zasadne w części dotyczącej żądania obniżenia alimentów na rzecz małoletniej pozwanej N. C..

Małżeństwo jest związkiem dwojga osób, obejmującym w zasadzie całość ich życia. Cel i społeczne znaczenie związku małżeńskiego wymagają, by niektóre konsekwencje jego zawarcia trwały nawet po rozwiązaniu małżeństwa. Jednym z takich skutków jest istniejący w określonych w ustawie przypadkach obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami, uregulowany w art. 60-61 k.r. i op. Obowiązek świadczeń alimentacyjnych między małżonkami po rozwodzie stanowi kontynuację obowiązku wzajemnej pomocy powstałego przez zawarcie związku małżeńskiego. Z tych przyczyn ustawodawca utrzymuje obowiązek alimentacyjny po rozwodzie, z tym że uzależnia go od dodatkowych przesłanek oraz w sposób szczególny normuje jego zakres i czas trwania.

Zgodnie z treścią przepisu art. 60 § 2 k.r. i op. jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

- 4 -

Dla oceny, czy przesłanka istotnego pogorszenia sytuacji materialnej występuje, przeprowadzić należy porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Uprzywilejowanie małżonka niewinnego polega na tym, że może on żądać alimentów od małżonka winnego, chociażby nie znajdował się w niedostatku. Przyjęte uregulowanie nie daje wprawdzie małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz małżonek niewinny ma prawo do bardziej dostatniego poziomu życia niż tylko zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb. Pojęcie stopy życiowej stanowi element, który przy określeniu usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego trzeba także brać pod uwagę.

Zgodnie z treścią przepisu art. 60 § 3 k.r. i op. obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni. Oznacza to, iż obowiązek alimentacyjny małżonka uznanego za wyłącznie winnego rozkładu pożycia względem małżonka niewinnego nie jest ograniczony czasowo poza przypadkiem zawarcia przez małżonka niewinnego nowego małżeństwa. Poza powyższymi wypadkami obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami wygasa we wszystkich przypadkach, w których wygasa obowiązek alimentacyjny między krewnymi, a więc przez śmierć zobowiązanego lub uprawnionego (art. 139 k.r. i op.)

i z mocy orzeczenia sądowego wydanego na skutek stwierdzenia zmiany stosunków

(art. 138 k.r. i op.).

Na mocy art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zmniejszenie lub zwiększenie możliwości zarobkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie lub zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Zmianę stosunków powoduje także zdarzenie, wskutek którego obowiązek alimentacyjny wygasa.

Ustalenie zmiany stosunków następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi. Podstawą do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny ustał może być niezawiniony brak wszelkich możliwości po stronie zobowiązanego, nie zaś szczupłość środków, jakimi on rozporządza. Podstawą do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia względem małżonka niewinnego może być ustalenie, iż ustał stan istotnego pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego.

W niniejszej sprawie zdaniem Sądu nie zachodzą przesłanki do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda W. C. względem pozwanej A. C. ustał.

Przede wszystkim zauważyć wypada, że pozwana A. C. pracuje tylko na 1/2 etatu, nie zaś na pełnym etacie, jak podnosił powód. Pozwana zrezygnowała dwa lata temu z pracy na pełnym etacie, bowiem było to związane z koniecznością wykonywania pracy w godzinach nocnych. W czasie, gdy pracowała w nocy, córką opiekowała się jej matka.

- 5 -

W sytuacji, gdy matka pozwanej poważnie zachorowała i nie mogła nadal opiekować się wnuczką, pozwana nie miała możliwości zapewnienia córce innej opieki. Podjęła zatem decyzję o zatrudnieniu się na 1/2 etatu, co nie wiąże się z koniecznością pracy w nocy. Należy zauważyć, iż pozwana nie jest powtórnie zamężna, nie żyje z nikim w konkubinacie

i mieszka sama z córką. Nie ma więc osoby, której mogłaby powierzyć opiekę nad dzieckiem w czasie pracy na noc. Małoletnia N. liczy obecnie 13 lat, a zatem jest w wieku, w którym bezwzględnie wymaga pieczy ze strony osoby dorosłej w godzinach nocnych. Pozwana pracując jedynie na 1/2 etatu zarabia średnio miesięcznie netto około 714 zł. i nie przysługuje jej prawo do otrzymywania zasiłku rodzinnego na dziecko. Ponosi znaczne koszty utrzymania mieszkania. Sama tylko wysokość czynszu i energii elektrycznej kształtuje się w granicach 660 – 670 zł. miesięcznie. Nie można przy tym zasadnie przyjąć, iż pozwana mogłaby zatrudnić się na pełnym etacie i osiągać z tego tytułu wyższe wynagrodzenie. Jak wynika z informacji PUP w K. na terenie D. brak jest ofert pracy w wyuczonym przez nią zawodzie technika organizacji usług gastronomicznych, a są jedynie oferty w zawodach pokrewnych gastronomii jak kelner, kucharz czy pomoc kuchenna i to za najniższym krajowym wynagrodzeniem po 1.500 zł. miesięcznie brutto. Nie można mieć przy tym pewności, iż pozwana miałaby realne możliwości skorzystania z tego rodzaju ofert pracy. Nadto w obecnie panującej trudnej sytuacji na rynku pracy, a zwłaszcza braku stabilizacji w stosunkach między pracownikami a pracodawcami, nie można oczekiwać ze strony pozwanej pochopej decyzji zmiany pracy. Zmiana taka mogłaby wiązać się np. z ryzykiem zwolnienia czy też innych niekorzystnych skutków, choć wysokość wynagrodzenia byłaby wyższa niż otrzymywana przez nią aktualnie. W obecnym miejscu pracy jest już zatrudniona od czterech lat i jej sytuacja jako pracownika jest stabilna, choć niezadowolająca finansowo. Pozwana zresztą czyni na własną rękę starania o podjęcie lepiej płatnej pracy na całym etacie, lecz dotychczas bezskutecznie. W przekonaniu Sądu winna to czynić z ogromną rozważą, nie podejmując nadmiernego ryzyka, aby nie pogorszyć swojej stabilnej sytuacji, zwłaszcza, że samotnie wychowuje córkę.

Powód obecnie nadal zamieszkuje w Anglii i pracuje jako kucharz w restauracji, gdzie średnio miesięcznie netto zarabia 1.340 funtów. W chwili orzeczenia o rozwodzie stron jego zarobki i koszty utrzymania mieszkania kształtowały

się na poziomie zbliżonym do obecnego. Jego sytuacja materialna od tamtego czasu zmieniła się o tyle, że obecnie ma na utrzymaniu jeszcze dziecko pochodzące z obecnego konkubinatu w wieku

niespełna 2 lat i niepracującą konkubinę, która otrzymuje świadczenie na dziecko w kwocie około 200 funtów miesięcznie.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, iż zdaniem Sądu nie nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu przepisu art. 138 k.r.o., która dawałaby podstawy do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej ustał. Po stronie pozwanej nadal utrzymuje się stan istotnego pogorszenia się jej sytuacji materialnej wynikający z orzeczenia rozvodu stron. Gdyby strony nadal były małżeństwem i kontynuowały pożycie, położenie materialne pozwanej niewątpliwie byłoby znacząco korzystniejsze niż w chwili obecnej. Skoro powód ma obecnie na utrzymaniu dziecko pochodzące z konkubinatu i niepracującą konkubinę, można brać pod uwagę zaistnienie przesłanek przemawiających za obniżeniem kwoty alimentów należnych od niego na rzecz pozwanej A. C.. Sprzeciwia się temu jednak treść przepisu art. 321 § 1 k.p.c., który stanowi, iż sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Oznacza to, iż Sąd jest związany żądaniem zgłoszonym przez powoda w powództwie.

- 6 -

W niniejszej sprawie zdaniem Sądu zachodzą jednak przesłanki do obniżenia renty alimentacyjnej należnej od powoda na rzecz małoletniej pozwanej N. C.. Jak już wyżej wskazano, dochody i koszty utrzymania powoda kształtują się obecnie na podobnym poziomie jak w chwili orzeczenia rozvodu jego małżeństwa z pozwaną A. C., jednakże ma on obecnie na utrzymaniu jeszcze dziecko pochodzące z konkubinatu

i niepracującą konkubinę. Można więc zasadnie przyjąć, iż zmniejszyły się jego możliwości majątkowe i zarobkowe od chwili ustalenia ostatnich alimentów na rzecz małoletniej córki N.. Alimenty obniżono z dniem 1 grudnia 2012 r., bowiem ustawowa przedstawicielka małoletniej nie byłaby w stanie zwrócić powodowi części alimentów za okres wcześniejszy, gdyż je zużyła, a ewentualne potrącenie tych należności z alimentów bieżących pozbawiłoby małoletnią niezbędnych środków utrzymania.

Mając na uwadze powyższe orzeczono, jak w sentencji wyroku.